

4^η Ομάδα: λεφτά υπάρχουν

Το χρήμα στη ζωή μας
και η συναρπαστική ιστορία του

Σπανός Παναγιώτης

Τσαούσι Εμμάνουελ

Σέχου Γιώργος

Σοβίνσκι Σεμπάστιαν

Υπεύθυνη καθηγήτρια: Παναγιώτα Καλόγρη

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

- ▣ Τι σημαίνει χρήμα
- ▣ Ποιες είναι οι ιδιότητες και οι λειτουργίες του χρήματος
- ▣ Ποια ήταν η ιστορική εξέλιξη του χρήματος κατά την αρχαιότητα
- ▣ Ποιες είναι οι σύγχρονες μορφές του χρήματος
- ▣ Ποιες είναι οι επιπτώσεις εισαγωγής του ευρώ στην ελληνική οικονομία

Παναγιώτης Σπανός

Οι ιδιότητες, οι λειτουργίες του χρήματος
και ο ρόλος του στην οικονομία
και στην κοινωνία.

Χρήμα, είναι οποιοδήποτε αντικείμενο χρησιμοποιείται από μια κοινωνία ως υποκατάστατο αξίας, μέσο ανταλλαγής και μονάδα υπολογισμού της αξίας αγαθών και υπηρεσιών.

Οι ιδιότητες και οι λειτουργίες του χρήματος

Οι ιδιότητες είναι οι εξής: Η αποδοχή, δηλαδή να είναι αποδεκτό από όλους τους συναλλασσόμενους.

- ▣ Ανθεκτικότητα, δηλαδή η εσωτερική αξία του αγαθού να διατηρείται με το πέρασμα του χρόνου.
- ▣ Διαιρετότητα, το χρήμα πρέπει να διαιρείται σε μικρότερες μονάδες.
- ▣ Ομογένεια, εδώ αναφερόμαστε στην αξία που φέρει κάθε μονάδα χρήματος και όχι στην μορφή ή το σχήμα το νομίσματος.

Οι λειτουργίες του επίσης είναι:

- ▣ Είναι μέσο ανταλλαγής.
- ▣ Μονάδα αποτίμησης, δηλαδή κάθε προϊόν ή υπηρεσία μετριέται σε μονάδες χρήματος.
- ▣ Μέσο διατήρησης της αξίας, το χρήμα μπορεί να αποταμιευτεί ή να διατηρηθεί και να ανταλλαγεί σε κάποια μελλοντική στιγμή με αγαθά και υπηρεσίες .
- ▣ Μέσω πληρωμών, το χρήμα λειτουργεί ως μέσο μελλοντικών πληρωμών για διακανονισμούς που θα συμβούν στο μέλλον.

Ο ρόλος του χρήματος στην οικονομία και στην κοινωνία

Το χρήμα και η αγορά του είναι εξαιρετικά σημαντικοί παράγοντες για τη λειτουργία της οικονομίας, διότι χρησιμοποιείται από τις εμπορικές τράπεζες οι οποίες είναι το κέντρο της οικονομίας κάθε χώρας.

Ο όρος χρήμα συνδέεται στενά με την λέξη οικονομία η οποία σημαίνει από την αρχαιότητα διαχείριση της οικίας. Ουσιαστικά το χρήμα έχει ορατά διευκολύνει την καθημερινότητα του ανθρώπου ως προς τις συναλλαγές του, βοηθώντας τον έτσι να φροντίσει καλύτερα το σπίτι του. Επιπλέον διευκολύνει την σύγχρονη κοινωνία στις συναλλαγές της.

Βέβαια το χρήμα είναι και πηγή πλούτου άρα όσο περισσότερο έχεις τόσο ισχυρότερος γίνεσαι.

Εμμάνουελ Τσαούσι

Σύγχρονες μορφές χρήματος

- Οι μορφές χρήματος στην σύγχρονη κοινωνία είναι :

- ▣ τα χαρτονομίσματα , τα νομίσματα (κέρματα),*
- ▣ το πιστωτικό χρήμα (επιταγές, συναλλαγματικές),*
- ▣ το πλαστικό χρήμα (χρεωστικές, πιστωτικές κάρτες, κάρτες αυτόματης ανάληψης)*

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΣ

A). Το **χαρτονόμισμα** είναι ένα είδος αξιόγραφου, γραμματίου, στην οποία ο εκδότης αναγράφει το ποσόν και το είδος του νομίσματος το οποίο θα καταβάλει στον κομιστή. Εκδίδεται συνήθως από πιστωτικά ιδρύματα όπως είναι οι τράπεζες και γι αυτό είναι ευρέως γνωστό και ως **τραπεζογραμμάτιο**.

Νομίσματα (ή κέρματα) είναι ένα κομμάτι από μέταλλο, που πληροί τις εξής προδιαγραφές:

Οι διαστάσεις του είναι τυποποιημένες, με βάρος και ποιότητα υλικού, είναι τυπωμένη πάνω σε αυτό η αρχή που το παράγει, εκδίδεται σε μεγάλες ποσότητες και χρησιμοποιείται ευρέως στις συναλλαγές.

Τα κέρματα και τα χαρτονομίσματα αποτελούν την πιο συνηθισμένη μορφή χρήματος στις σύγχρονες κοινωνίες.

▣ Β). Πιστωτικό χρήμα

Παίρνει δύο μορφές:

ι) Επιταγή: Είναι μία εντολή προς την τράπεζα να εξαργυρώσει το ποσόν που αναγράφει η επιταγή σ' αυτόν που έχει την επιταγή τον κομιστή, δικαιούχο

ii) Συναλλαγματική: είναι μια υπόσχεση πληρωμής στο μέλλον. Ο αγοραστής υπόσχεται ότι θα πληρώσει στον δικαιούχο το ποσό που αναγράφεται στη συναλλαγματική.

- ▣ Γ) Πλαστικό χρήμα

- ▣ Χρεωστικές Κάρτες

- ▣ Είναι μια μορφή του λεγόμενου "πλαστικού χρήματος", σύγχρονου και διαδεδομένου τρόπου συναλλαγών, που μας παρέχει τη δυνατότητα της αγοράς αγαθών χωρίς άμεση εκταμίευση μετρητών. Οι χρεωστικές κάρτες είναι παρόμοιες με τις πιστωτικές κάρτες, με τη βασική διαφορά ότι το ποσό της συναλλαγής μεταφέρεται αυτόματα από το λογαριασμό του κατόχου στο λογαριασμό του εμπόρου και δεν πιστώνεται στον λογαριασμό του χρήστη της κάρτας όπως στις πιστωτικές κάρτες. Αν δεν υπάρχει δηλαδή διαθέσιμο ποσό στον λογαριασμό με τον οποίο είναι συνδεδεμένη η χρεωστική κάρτα, η συναλλαγή δε θα πραγματοποιηθεί.

- ▣ Δ) Ηλεκτρονικό χρήμα

- ▣ Με τον όρο ηλεκτρονικό χρήμα περιγράφουμε κάθε μορφή μεταφοράς κεφαλαίου μεταξύ δύο ή περισσότερων μερών που γίνεται με ψηφιακό τρόπο και χωρίς την μεσολάβηση υλικού μέσου.

Γιώργος Σέχου

Το χρήμα στη αρχαία εποχή

Οι πρώιμες μορφές του χρήματος στον Ελλαδικό χώρο

- ▣ Οι άνθρωποι στα αρχαία χρόνια πριν ακόμα δημιουργηθούν τα πρώτα νομίσματα χρησιμοποιούσαν για τις συναλλαγές τους διάφορα αντικείμενα της καθημερινής τους ζωής. Αντάλλασσαν πράγματα που τους περίσσευαν με πράγματα τα οποία είχαν ανάγκη.
- ▣ Για παράδειγμα, ένας κυνηγός μπορούσε να ανταλλάξει δέρματα ζώων με καρπούς από έναν αγρότη, ή ένας ψαράς μπορούσε να ανταλλάξει διακοσμητικά κοχύλια με ένα πέτρινο τσεκούρι από έναν κυνηγό. Αυτού του είδους η συναλλαγή είναι γνωστή ως αντιπραγματισμός. Ένα σημαντικό χαρακτηριστικό του αντιπραγματισμού είναι ότι περιελάμβανε την ανταλλαγή αγαθών που είχαν αξία.
- ▣ Επειδή με το πέρασμα των χρόνων οι συναλλαγές έγιναν δυσκολότερες οι άνθρωποι αποφάσισαν να χρησιμοποιούν όλοι ένα μέσο συναλλαγής: τα βοσκήματα (τα ζώα). Αργότερα όμως συνειδητοποίησαν ότι χρειαζόταν κάτι ανθεκτικό, διαιρετό και αποθηκεύσιμο. Άρχισαν λοιπόν να χρησιμοποιούν το μέταλλο στις συναλλαγές τους. Αρχικά καθιερώθηκε το τάλαντο, μια χάλκινη πλάκα, σε σχήμα προβιάς ζώου και αξίας πιθανόν ενός βοδιού.

Τα πρώτα νομίσματα στον Ελληνικό κόσμο

- ▣ Τα πρώτα νομίσματα κόπηκαν από τις ελληνικές πόλεις της Ιωνίας και του Λυδικού βασιλείου, περιοχές αναπτυγμένες εμπορικά και οικονομικά στα τέλη του 7^{ου} αιώνα π.Χ. Το υλικό τους ήταν το ήλεκτρο, ένα κράμα χρυσού και αργύρου. Το σχήμα τους ήταν ωοειδές και στην μια πλευρά είχαν ακανόνιστα βαθουλώματα.
- ▣ Στη Λυδία, μετά τα πρώτα νομίσματα από ήλεκτρο, κόπηκαν χρυσά και αργυρά με την παράσταση λιονταριών η ταύρων, συμβόλων του βασιλείου. Αλλά και στις πόλεις της Ιωνίας, στις αρχές του 6^{ου} αιώνα τα νομίσματα έφεραν παραστάσεις που συνδέονταν άμεσα με την πόλη ή με τους προστάτες θεούς της. Με την παράσταση το νόμισμα χαρακτηρίζεται από την πόλη που αποτελεί την εκδίδουσα αρχή και την εγγύηση για το βάρος του και την σύνθεση του.

Τα πρώτα νομίσματα στον Ευρωπαϊκό χώρο

- Στην αρχαία Ρώμη, η παραγωγή κερμάτων γινόταν στον ναό της Ήρας-Μονήτας εξ ου και η αγγλική λέξη 'money'.
- Αργότερα, καθώς επεκτεινόταν η ρωμαϊκή αυτοκρατορία, δημιουργήθηκαν και άλλα νομισματοκοπεία, και τα ρωμαϊκά κέρματα γίνονταν δεκτά σε όλη την Ευρώπη, από τις Βρετανικές νήσους έως την Τουρκία και αποτέλεσαν το πρώτο πανευρωπαϊκό νόμισμα.
- Στη συνέχεια με τη διάλυση της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας και την εμφάνιση των εθνών της Ευρώπης, κάθε χώρα έλεγχε τα δικά της νομίσματα. Από αυτά τα ευρωπαϊκά έθνη υιοθετήθηκαν τα πολλά κέρματα και νομίσματα που υπήρχαν πριν από το Ευρώ. Τα νομίσματα συχνά έπαιρναν τις ονομασίες τους από μονάδες μέτρησης, όπως η Ιταλική λιρέτα και το Φινλανδικό μάρκο, γιατί τα κέρματα αρχικά περιείχαν ορισμένη ποσότητα χρυσού ή ασημιού.
- Για να διασφαλίσουν την αξία των κερμάτων, οι βασιλείς και οι κυβερνήσεις έλεγχαν αυστηρά την παραγωγή των νομισμάτων τους.

Σεμπάστιαν Σοβίνσκι

Οι θετικές και οι αρνητικές επιπτώσεις
της εισαγωγής του ευρώ στην Ελλάδα

Οι θετικές επιπτώσεις είναι:

- ▣ Δημιουργήθηκε ενιαία αγορά για αγαθά και υπηρεσίες.
- ▣ Εξαλείφθηκαν οι συναλλαγματικοί κίνδυνοι και το κόστος συναλλαγών
- ▣ Ενοποιήθηκε η χρηματοπιστωτική αγορά

Οι αρνητικές επιπτώσεις είναι:

- ▣ Αυξήθηκαν οι τιμές
- ▣ Δημιουργήθηκε η ψευδαίσθηση πλούτου
- ▣ Εκχωρήθηκε η νομισματική πολιτική
- ▣ Δημιουργήθηκε ανεξέλεγκτο χρέος
- ▣ Επικράτησε χαμηλή ανταγωνιστικότητα εξαιτίας της ισοτιμίας
- ▣ Τα εισαγόμενα προϊόντα ακρίβυναν
- ▣ Κλονίστηκαν οι εμπορικοί κλάδοι
- ▣ Δημιουργήθηκε ανεξέλεγκτο χρέος
- ▣ Παρουσιάστηκε ενεργειακή ανεπάρκεια

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- ▣ Το χρήμα είναι ένα απαραίτητο στοιχείο της οικονομίας και της κοινωνίας, όχι μόνο σήμερα αλλά και από την αρχαιότητα.
- ▣ Σήμερα το χρήμα έχει πολλές μορφές και χρήσεις.
- ▣ Όσον αφορά την εισαγωγή του ευρώ στην ελληνική οικονομία είχε τόσο θετικά όσο και αρνητικά αποτελέσματα.
- ▣ Ορισμένα από τα αρνητικά αποτελέσματα θα μπορούσαν να είχαν αποφευχθεί με καλύτερη οικονομική πολιτική.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- *Αντιπραγματισμός, Νομισματικό Μουσείο.*
- *Γνωρίζω το νόμισμα, Alpha Bank.*
- Απ. Δεδουσόπουλος, Παν. Γιαλέρης, Ιφ. Σχιστού, Παντ. Τέντες, Ανδρ. Χατζηανδρέου, *Αρχές Οικονομίας, Α' τάξη ΓΕΛ, ΙΤΥΕ ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ, Αθήνα 2012.*
- Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα: *Το ευρώσύστημα*
- *Το νόμισμα στον αρχαίο ελληνικό κόσμο, Νομισματικό Μουσείο.*
- <http://ec.europa.eu/economyfinance/netstartsearch/euro/kids/moneyel.htm>
- http://www.myrtis.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=253&Itemid=315&lang=el
- <http://www.alphanumismatics.gr/coinknow.aspx>
- <http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A7%CF%81%CE%AE%CE%BC%CE%B1>
- <http://www.ideas4u.net/money-what-is.php>
- <http://elearn.elke.uoa.gr/1001-c1-u1/index20.html>
- <https://www.facebook.com/PolitikhOikonomia/posts/610173262330515>
- http://www.theseis.com/index.php?option=com_content&task=view&id=1194&Itemid=29
- <http://www.newsbomb.gr/blogs/story/377761/kineziko-itan-to-proto-hartonomisma>
- <http://www.antinews.gr/2011/03/11/90305/>
- <http://www.tovima.gr/opinions/article/?aid=414930>
- www.europa.com
-